

INTERVJU ANDREJ PLENKOVIĆ

Visoki predstavnik u svom radu treba uvažavati interese svih konstitutivnih naroda u BiH

Federalni model jedan je od uobičajenih ustroja države u nizu zemalja EU. Nema razloga da se takva europska ustavnopravna praksa ne bi mogla primijeniti i u složenoj zemlji poput Bosne i Hercegovine

AUTOR: MIRO VASILJ

Kakva je budućnost rezolucije Europskog parlamenta o BiH? Koliko ona obvezuje visokog predstavnika Valentina Inzka? Koliko će se na njoj temeljiti politika EU-a prema BiH? - samo su neka od pitanja o kojima u intervjuu za Večernji list govori zastupnik HDZ-a u Europskom parlamentu Andrej Plenković.

Što nakon rezolucije? Koliko ona može biti temelj za politiku Europske komisije i općenito EU-a prema BiH?

Rezolucija će imati utjecaj na formiranje stavova izvršnih institucija EU-a prije svega Europske komisije. Ona predstavlja jasnu političku poruku i volju političkih skupina u Europskom parlamentu o aktualnom stanju u BiH. Osim što izražava zabrinutost za nepostojanje konsenzusa o ustavnim reformama, isto tako prepoznaje i određena kretanja koja opstruiraju dogovor, bilo da je riječ o procesima centralizacije ili retorici koja dovodi u pitanje opstojnost BiH. Stoga je dobro da je Europski parlament poslao važnu poruku decentralizacije, ravnopravnosti, načela federalizma i legitimnog predstavljanja u institucijama kako bi se osigurao put Bosne i Hercegovine u Europsku uniju.

Možemo li očekivati inicijativu glede njezine provedbe?

Njen utjecaj će sigurno biti značajan za dijalog koji se vodi između političkih čelnika u BiH. Decentralizirani ustroji država i federalni modeli su uobičajena pojava u nizu zemalja EU.

Stoga nema nikakvog razloga da se takva europska ustavnopravna praksa ne bi mogla primijeniti i u složenoj zemlji poput Bosne i Hercegovine. **Da, ali bošnjački političari to konsenzusno odbacuju! Što u tom slučaju?**

Ključ su daljnji razgovori i pregovori. Moj angažman kao hrvatskog zastupnika u Europskom parlamentu koji se zalaže za daljnje proširenje EU, a posebno za BiH je - i svjesno i refleksno - prijateljski i dobronamjran. Smatram da je potrebno izbjeći povijesnu nepravdu da BiH bude zadnji vagon u vlaku jugoistoka Europe prema Bruxellesu. Istodobno fokusirani smo i na zaštitu ravnopravnosti i konstitutivnosti hrvatskoga naroda u BiH. Također, znamo svi zajedno, a to prepoznaje i međunarodna zajednica, da je izbor člana Predsjedništva BiH - na način kako se dogodio u prethodnim mandatima - odstupio od daytonskih načela da to bude legitimni predstavnik hrvatskoga naroda.

Kako komentirate izjave Zlatka Lagumdžije koji je, između ostaloga, za rezoluciju kazao da ju je donijela europska desnica?

Ta teza ne stoji jer je rezolucija usvojena s 468 glasova kolega zastupnika i uživa široku potporu u Europskom parlamentu, a samo je 80 zastupnika bilo protiv uz 35 suzdržanih. Dogovor o ustavnom ustrojstvu BiH trebaju postići oni koji imaju mandat

**OČEKUJEM
REALIZACIJU
KANALA NA
HRVATSKOM JEZIKU**

od naroda u BiH za njeno učinkovito funkcioniranje. Smatram da je ova rezolucija poticajna i predstavlja svojevrsno nasljeđe ovog saziva Europskog parlamenta i dugogodišnjeg posvećenog rada kolegice izjaviteljice Doris Pack budućim institucijama EU nakon izbora za Europski parlament u svibnju. Tu prije svega mislim na budućeg povjerenika za proširenje i visokog predstavnika za vanjske poslove u okviru Europske komisije. Ona je politički okvir koji je dao Europski parlament za njihov operativni angažman. Siguran sam da će je u Europskoj komisiji uvažavati pri formuliranju politike i inicijativa prema BiH.

Je li ova rezolucija smjernica i visokom predstavniku u BiH Valentinu Inzku, koji je do sada izrazito pogodio centralizmu, kako bi ubuduće trebao djelovati?

Sigurno je da su poruke u rezoluciji indikator određenoga političkog raspoloženja u Europskom parlamentu, o kojem će i Valentin Inzko kao visoki predstavnik šire međunarodne zajednice u BiH voditi računa. Bitno je da u svom radu uvažava interese svih konstitutivnih naroda na način da oni budu ravnopravni, te da pomažu realizaciju europske budućnosti BiH kao cjelovite, funkcionalne i decentralizirane države.

Možemo li u dogledno vrijeme očekivati inicijativu kako bi se otklonila diskriminacija glede uspostave RTV kanala na hrvatskome jeziku u sklopu javnoga RTV servisa u BiH?

U rezoluciji se poziva na daljnje napore za osiguranje jednake dostupnosti informacija na svim službenim jezicima i jamčenje jednakih prava na javnoj televiziji svim konstitutivnim

POSJET SARAJEVU

U ovom trenutku važno je da Bosna i Hercegovina bude prioritet na dnevnom redu Europske unije

Može li doći do novih inicijativa u presporom bh. putu u EU?

Najavljene su i nove inicijative glede gospodarskog upravljanja i provedbe europskih projekata. Iz iskustva znam da Europska komisija, ako dobije potporu država članica u Vijeću, ima paletu metodoloških mogućnosti da i prije stupanja na snagu SSP-a omogući pripreme za drugu fazu, tj. da u BiH pojača tzv.

transformativni učinak politike proširenja EU na nacionalne reformske procese. Međutim, značajnije preskakanje ugovornih odnosa i institucionalnih etapa čini mi se prilično zahtjevno i ne osobito realno nakon izjava povjerenika Fuelea slijedom njegovog posjeta Sarajevu. U ovom trenutku važno je da BiH bude prioritet na dnevnom redu EU. Ne samo zbog recentnih nemira i socijalne krize, već i zbog činjenice

da je to država koja zavrjeđuje odgovoran angažman EU-a. Pritom treba iskoristiti i političku simboliku obljetnice 1914. - 2014. za dinamiziranje europskog puta.

**SMATRAM
DA JE OVA
REZOLUCIJA
POTICAJNA,
ODNOSNO
ONA JE
POLITIČKI
OKVIR**

narodima. A i povjerenik Štefan Fuele smatra da je poboljšanje javnog emitiranja radiotelevizijskih usluga nužno i u interesu je svih državljana i naroda Bosne i Hercegovine. Očekujem da nadležna tijela vlasti u BiH uvažavaju ove poruke te da se i na javnoj televiziji realizira kanal na hrvatskom jeziku.

Kako gledate na glasove koji kažu da ako se nastavi opstrukcija europskih standarda i majorizacija Hrvata od političkog Sarajeva, Zagreb treba

ZASTUPNIK HDZ-a U EUROPSKOM PARLAMENTU

HRVATI U BiH SU
OD ULASKA
RH U EU
POSTALI
GRADANI EU

STABILIZACIJA

Poseban europski aranžman za BiH je nerealan

Koliko je realna mogućnost provedbe inicijative hrvatske ministricе vanjskih poslova Vesne Pusić da se za BiH pripremi poseban aranžman u njezinom europskom putu?

Na temelju javno dostupnih informacija nisam uspio razabrati konkretne detalje takvog "posebnog aranžmana", koji bi bio nešto više do želje ministricе Pusić. No, činjenica da 19 godina nakon Dayton a još nije stupio na snagu Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju nikako nije dobra za europske aspiracije BiH. Preduvjet za to je dogovor o provedbi presude Europskog suda za ljudska prava "Sejdić - Finci", što sprječava ubranu institucionalnu dinamiku razvoja odnosa BiH i EU. Suspenzija 54% sredstava iz Instrumenta pretprišupne pomoći od Komisije prije nekoliko mjeseci očito nije polučila željeni rezultat. Međutim, postoje alternativni oblici poticanja reformi kroz dijalog na visokoj razini ili dijalog na području pravosuđa koji su primijenjeni u proteklom razdoblju.

početi voditi drukčiju politiku prema BiH?

Mislim kako je važno da političke poruke koje dolaze iz političkog spektra Hrvatske prije svega budu poticajne, konstruktivne i umirujuće.

U takvom kontekstu ističem kako se HDZ i na bilateralnoj razini i na europskoj razini kontinuirano zalaže za BiH, a intenzivno se konzultiramo s HDZ-om BiH i drugim partnerima. Osim prenošenja znanja i iskustava iz hrvatskog pristupnog procesa i politike proširenja EU, bitno je i da Zagreb šalje konzistentnu i snažnu političku poruku koja će osigurati ravnopravnost Hrvata kao konstitutivnog naroda.

Očekujemo i napredak u vezi sa sklapanjem protokola na SSP nakon članstva Hrvatske u EU.

Kakva je u uloga Hrvata u BiH, kao građana EU-a, glede europskoga puta BiH?

Hrvati u BiH, ali i drugi građani BiH, imaju hrvatsko državljanstvo pa su od prvoga srpnja 2013. postali i državljani EU.

To je još jedna poveznica koja dodatno utvrđuje njihov snažan interes za što bržu integraciju zemlje u Europsku uniju.

Stoga smatram kako je bitno da se i na razini donositelja odluka u institucijama EU prepozna konstruktivna pozicija Hrvata koji samo kao ravnopravan konstitutivni narod mogu biti pokretač reformskih procesa. Mišljenja sam da Hrvati mogu biti akter koji će osigurati političku koheziju, institucionalnu funkcionalnost, gospodarski razvoj i europski put BiH.

**SIGURNO JE
DA SUPORUKE
UREZOLUCLJI
INDIKATOR
ODREĐENOGA
POLITIČKOG
OZRAČJA
UEUROPSKOM
PARLAMENTU**